

Samenwerkingsverband
van decentrale
OV-autoriteiten

Begroting 2027

Utrecht, 24 juni 2026

Voorwoord

Het doet mij genoegen u hierbij de begroting 2027 (incl. meerjarenraming 2028-2030) van de Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A. aan te bieden. Deze begroting is ter goedkeuring voorgelegd aan de ALV op 24 juni 2026, na bespreking in het OV-Managersoverleg van 20 mei 2026. Deze begroting is de 9e begroting van Samenwerkingsverband DOVA (DOVA) sinds de start in oktober 2018. De begroting 2027 kent volgens de inmiddels reguliere systematiek een thematische aanpak. Per thema worden alle voorgenomen onderwerpen en activiteiten benoemd, in samenhang met de bij de thema's behorende 'netwerken' waarin gezamenlijke beleidsformulering, data-zaken en kennisuitwisseling plaatsvinden.

Veel activiteiten binnen DOVA zijn jaarlijks terugkerend. Deels beleidsmatig faciliterend (zoals beleidssecretariaten van periodieke overleggen) en deels uitvoerend (denk aan de jaarlijkse berekening van de Landelijke Tarieven Index (LTI), het ketenbeheer bij OV-data en de bemensing van de balie ten behoeve van de vergader- en ontmoetingsfunctie van de OV-Campus). Aan de andere kant ondernemen we vanuit de werklocatie Utrecht thematische en netwerk-activiteiten met collega's vanuit de moederorganisaties en van elders in 'OV-/Mobiliteitsland'. Dit type activiteiten hoort bij samenwerkingsstructuren, kosten tijd en geld, maar laten zich moeilijk vatten in concrete prestaties en afspraken over kwaliteitsniveaus. Vanuit hun aard zijn zij minder zichtbaar voor de moederorganisaties. Die moeten er dus op kunnen vertrouwen dat 'hun' bureau in Utrecht haar rol niet alleen professioneel maar ook gewetensvol invult: met een focus vanuit moederorganisaties, een duidelijke richting en beoogde doelen, effectieve tijdsbesteding, steeds binnen het afgesproken taakveld opererend, vanuit een voortdurend besef van financiële kaders, etc. Om dit laatste actief aandacht te geven in relatie tot de begroting, wordt jaarlijks aan het eind van de begroting (paragraaf 9) gereflecteerd op het takenpakket en de werkwijze.

De gevraagde ledenbijdrage is hoger dan vorig jaar. Dit verschil ten opzichte van 2026 komt – in lijn ook met de Kadernotitie 2027 zoals die in de ALV van december 2025 is besproken voort uit de indexatie van 2,15% (conform de berekening op basis van MRDH-indices als eerder afgesproken) en door:

- 0,5 fte extra in verband met structurele PA-OV-activiteiten
- een extra bijdrage voor de Flextool
- de afgesproken bijdrage Imagoprogramma voor 2027.

Inclusief de vrijval van bestemmingsreserves wordt voor 2027 een licht positief resultaat verwacht. Voor de komende jaren zijn lichte ombuigingen nodig. In de Kadernotitie 2028 komen wij met de eerste voorstellen.

Ook 2027 lijkt voor de OV-sector als geheel en voor de (samenwerkende) decentrale OV-autoriteiten in het bijzonder, weer een uitdagend jaar te worden. De betaalbaarheid van het openbaar vervoer als stelsel en voor reizigers en daarnaast het vraagstuk van beschikbaarheid van OV-infrastructuur, maar ook spelende dossiers rond beoogde groei van het openbaar vervoer in relatie tot de Nota Ruimte, marktordening spoor, sociale veiligheid, toegankelijkheid en reisinformatie stellen ons voor grote uitdagingen. Vanuit zowel het reizigers- als maatschappelijk perspectief hebben we daarom alle reden om ook in 2027 de mogelijkheden van samenwerking op de kortere én langere termijn maximaal te blijven opzoeken!

Jan van Selm
Directeur-bestuurder Samenwerkingsverband DOVA

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Generieke activiteiten	5
2.1	Algemene activiteiten	5
2.2	Interne activiteiten	5
2.3	Management	5
2.4	Coöperatieve Vereniging	5
2.5	Jaarcongres "Dag van het OV"	5
2.6	Public Affairs	6
2.7	Huisvaderschap 'BISON' (Beheer Informatie Standaarden OV Nederland)	6
2.8	NDOV (Nationaal Data OV)	6
2.9	Ondersteuning consumentenoverleggen	7
3.	Thema-gerelateerde activiteiten	8
3.1	Bekostiging en financiering	8
3.2	Betalen en tarieven	8
3.3	Collectief vervoeraanbod incl. Bus Rapid Transit (BRT) en Autonoom rijden	9
3.4	Concessiemanagement	10
3.5	Informatie Gestuurd Werken	10
3.6	Doorstroming	11
3.7	Duurzaamheid: zero emissie en circulariteit	12
3.8	Flexvervoer	12
3.9	Juridische zaken	12
3.10	Knooppunten	13
3.11	Publieke mobiliteit	14
3.12	Railvervoer (trein, tram, metro)	14
3.13	Reisinformatie	15
3.14	Sociale veiligheid	15
3.15	Toegankelijkheid	16
3.16	Vanzelfsprekend OV voor reizigers	16
3.17	Generiek werkbudget	17
3.18	Waarde en Imago OV	17
4.	Organisatie-ondersteunende activiteiten	19
4.1	Personeel	19
4.2	Huisvesting	19
4.3	Bedrijfsvoering	19
4.4	Centraal Informatie Systeem	20
5.	Baten	22
5.1	Uitgangspunten jaarlijkse ledenbijdragen	22
5.2	Totaaloverzicht ledenbijdragen 2027	24
5.3	Bijdrage BISON	24
5.4	Overige baten	25
5.5	Imagoprogramma OV	25
6.	Samenvatting kosten en baten 2027	26
7.	Meerjarenraming 2028-2030	29
8.	Risicoparagraaf 2027	30
9.	Reflectie takenpakket samenwerkingsverband DOVA	33

1. Inleiding

De begroting 2027 begint met overzichten van voorgenomen activiteiten:

1. Generieke OV-gerelateerde activiteiten (het 'dak', hoofdstuk 2)
2. Thematische OV-gerelateerde activiteiten (de 'pilaren', hoofdstuk 3)
3. Organisatie-ondersteunende activiteiten (de 'fundamenten', hoofdstuk 4)

Ad 1. Generieke OV-gerelateerde activiteiten

Binnen het Samenwerkingsverband DOVA (DOVA) zijn veel activiteiten die elk jaar terugkomen. Deze activiteiten zijn vooral ondersteunend of uitvoerend van aard. Zo gaat het om het ondersteunen van overleggroepen, zowel tijdelijk als structureel. Daarnaast voert DOVA taken uit zoals het berekenen van de jaarlijkse Landelijke Tarieven Index (LTI), het beheren van OV-data en het bemensen van de balie. De balie is belangrijk voor de vergader- en ontmoetingsfunctie van de werklocatie.

Ad2. Thematische OV-gerelateerde activiteiten

Hierin staat per thema in hoofdlijnen beschreven welke activiteiten in 2027 worden uitgevoerd door de clusters OV-netwerk en OV-data ontwikkeling/beheer. De in deze begroting opgenomen thema's zijn:

1. Bekostiging en financiering
2. Betalen en tarieven
3. Collectief vervoeraanbod incl. Bus Rapid Transit (BRT) en autonoom rijden
4. Concessiemanagement
5. Informatie Gestuurd Werken
6. Doorstroming
7. Duurzaamheid: zero emissie en circulariteit
8. Flexvervoer
9. Juridische zaken
10. Knooppunten
11. Publieke mobiliteit
12. Railvervoer (trein, tram en metro)
13. Reisinformatie
14. Sociale veiligheid
15. Toegankelijkheid
16. Vanzelfsprekend OV voor reizigers
17. Generiek Werkbudget
18. Waarde en imago OV

De relevante thema's waarop de decentrale OV-autoriteiten in DOVA-verband samenwerken zijn continu in beweging. Voorbeelden uit de afgelopen jaren zijn het corona dossier (afgerond in 2024), de invoering van OVpay en in het OV-managersoverleg genomen beslissingen om thema's als 'Flexvervoer', 'Vanzelfsprekend OV' en 'Publieke mobiliteit' op te pakken.

Ad 3. Organisatie-ondersteunende activiteiten

Hierin wordt beschreven wat er nodig is aan mensen (vast en/of ingehuurd) en middelen (kantoor, financieel, juridisch, centrale server, etc.) om de activiteiten zoals hierboven genoemd in goede omstandigheden te kunnen uitvoeren.

Vervolgens volgen de meer financiële hoofdstukken: een beschrijving van de baten (hoofdstuk 5), een samenvatting van kosten en baten in 2027 (hoofdstuk 6) en de meerjarenraming 2028-2030 (hoofdstuk 7). De begroting sluit af met de risicoparagraaf (hoofdstuk 8) en de jaarlijkse reflectie op de samenwerking van de decentrale OV-autoriteiten in het verband van Samenwerkingsverband DOVA en de OV-campus (hoofdstuk 9).

2. Generieke activiteiten

2.1 Algemene activiteiten

- Organiseren en faciliteren van het OV-managersoverleg
- Inhoudelijke bijdragen aan (bestuurlijke) bijeenkomsten voor alle decentrale OV-autoriteiten;
- Inhoudelijke bijdragen aan (bestuurlijke) bijeenkomsten in het kader van het Nationaal Openbaar Vervoer Beraad (NOVB), de Landelijke OV- en Spoortafel (LOVS) en Regionaal Openbaar Vervoer Beraad (ROVB);
- Bijdragen aan OV-gerelateerde onderwerpen in de Ambtelijke Adviescommissie (plus) Bereikbaarheid & Infrastructuur (AAC+-B&I) en de Bestuurlijke Adviescommissie (plus) Bereikbaarheid & Infrastructuur (BAC+-B&I);
- Bijwonen en bijdragen aan de stuurgroep, het programmeerteam en inhoudelijke werkgroepen van het Toekomstbeeld OV 2040;
- Bijdragen aan het beschikbaar krijgen van (open) reisdata en reispatronen via het Loket OV-reispatronen voor decentrale overheden d.m.v. de deelname aan het Managersoverleg OV Informatie Reizigersstromen (MOVIR) en diverse werkgroepen met vervoerders, Translink en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (ministerie van IenW) die o.a. regel- en wetgeving ontwikkelen;
- Voorzitterschap en secretariaat van de Commissie Toetsing van het Loket OV-reispatronen met Translink, het ministerie van IenW en vertegenwoordigers van NS, stad- en streekvervoerders;
- Bijwonen van en bijdragen aan diverse (landelijke) consumenten overleggen.

2.2 Interne activiteiten

- Uitbrengen van nieuwsbrieven van Samenwerkingsverband DOVA en onderhouden van de website;
- Inhoudelijk bijdragen aan symposia en congressen, artikelen over decentraal OV-beleid, etc.;
- Deelnemen in en doorontwikkelen van de OV-campus - via de Regiegroep OV-campus en het periodiek OV-campus-overleg (medewerkers van CROW-KpVV, VDVN, Railforum en Samenwerkingsverband DOVA);
- Het twee keer per jaar organiseren van een introductiecursus voor nieuwe medewerkers van de moederorganisaties.

2.3 Management

- Personele en financiële zaken van OV-netwerk, OV-data en Algemene Zaken (voorheen: OV-basis);
- Opstellen Voorjaarsrapportage en Najaarsrapportage 2027;
- Opstellen Begroting 2028 en meerjarenraming 2029-2031;
- Opstellen inhoudelijk jaarverslag en jaarrekening 2026.

2.4 Coöperatieve Vereniging

- Zorgdragen voor inning en administratie van de contributie van de leden van de Coöperatieve Vereniging;
- Zorgdragen voor afhandeling BTW-administratie conform Transparantiemethode;
- Bijhouden ledenregister Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.;
- Secretariaat Algemene Ledenvergadering (ALV) CV Samenwerkingsverband DOVA U.A.

2.5 Jaarcongres "Dag van het OV"

Dit betreft het jaarlijks congres van de OV-campus op de 3^e maandag van juni (19 juni 2027) voor iedereen die werkt in of betrokken is bij het openbaar vervoer, georganiseerd door de OV-campus en Programma Toekomstbeeld OV 2040. De projectgroep, bestaande uit een vertegenwoordiging van deze partijen, draagt zorg voor de organisatie van het congres, in afstemming met de Regiegroep OV-campus en de Stuurgroep Dag van het OV. De totale kosten van het congres worden gelijkmatig verdeeld over DOVA, CROW-KpVV en het ministerie van IenW.

Begroting kosten derden 2027

• Bijdrage kosten Dag van het OV	Algemene Zaken	€ 50.000

2.6 Public Affairs

Sinds 2025 zijn we gestart met het zogenoemde PA-OV-overleg, Public Affairs OV. Elke twee weken komt een aantal lobbyisten van onze moederorganisaties en het IPO samen met enkele inhoudelijke OV-collega's, om zo de landelijke OV-lobby vanuit de gezamenlijke decentrale OV-overheden maximaal op elkaar af te stemmen en gezamenlijk ook actief en effectief uitvoering te geven.

Begroting kosten derden 2027

- N.v.t.

2.7 Huisvaderschap 'BISON' (Beheer Informatie Standaarden OV Nederland)

Samenwerkingsverband DOVA heeft per 1 januari 2020 het huisvaderschap voor OV-standaardisatie-organisatie BISON (Beheer Informatie Standaarden OV Nederland) overgenomen van ITS Connect. BISON heeft als functie het namens de OV-sector opstellen, beheren, harmoniseren en bewaken van standaarden die de informatie-uitwisseling voor reisinformatie binnen het openbaar vervoer faciliteren. In BISON zijn overheden, infrabeheerders, vervoerders, marktpartijen en reizigers vertegenwoordigd. In het kader van Publieke Mobiliteit ontwikkelt en beheert BISON ook een standaard voor flexvervoer. Waar nuttig en nodig ondersteunt BISON de ontwikkeling van (reisinformatie-)standaarden voor andere vormen van vervoer, zoals deelvervoer en doelgroepenvervoer.

Activiteiten:

- Documenteren en beheren van standaarden en de architectuur van reisinformatiestandaarden en diverse enumeraties (ook voor MIPOV);
- Het beantwoorden van vragen over deze standaarden;
- Coördinatie en secretariaat Architectuurwerkgroep, sub-werkgroepen en de Change Advisory Board. Deelname aan Strategic Committee Multimodaal Reizen, waarin de SC BISON per 2025 is opgegaan;
- Het onderhouden van de website bison.dova.nu;
- Deelname aan Europees overleg om de Europese standaarden NeTEx (statische informatie), SIRI (actuele informatie), PPT (producten en tarieven) en andere koppelvlakken te ontwikkelen;
- Deelname aan de NEN;
- Projectleiding en opdrachtgever voor uitvoering van workitems door derden.

Voor de uitvoering van een deel van bovenstaande activiteiten wordt een projectleider ingehuurd, de overige zaken worden intern opgepakt door DOVA (documentalist en secretaris) en doorbelast aan BISON.

De BISON-activiteiten verantwoorden we separaat in de jaarrekening.

Bijdrage namens OV-autoriteiten

De bijdrage aan BISON namens de OV-autoriteiten wordt uit de reguliere begroting van DOVA bekostigd (dit wordt wel separaat genoemd in de contributiebrief). Medefinanciering van deze activiteiten door het ministerie van IenW is in 2026 opnieuw toegezegd tot en met 2029 middels dezelfde subsidie als NDOV en Stationstopologie (zie 2.8 en 3.10) en bedraagt € 125.000 per jaar. Ten tijde van het opstellen van de begroting is dit nog niet schriftelijk bevestigd.

Begroting kosten derden 2027

• Huisvaderschap BISON	Algemene Zaken	€ 250.000

2.8 NDOV (Nationaal Data OV)

Doel van NDOV is door middel van samenwerking tussen vervoerders, NDOV-loketten, ministerie van IenW en DOVA structureel zorgdragen voor het beschikbaar stellen en verbeteren van OV-reisinformatie aan afnemers in de markt. NDOV valt onder regie van een stuurgroep met vertegenwoordigers van het ministerie van IenW, BISON, CROW-KpVV en DOVA. De stuurgroep komt 4-6 keer per jaar bij elkaar. De werkzaamheden van DOVA ten behoeve van NDOV betreffen:

- Zorgdragen voor de levering van reisgegevens door vervoerders - conform afspraken zoals opgenomen in 'Bijlage 1' - aan de NDOV-loketten;
- Zorgdragen voor de levering van brondata in beheer van DOVA - conform afspraken zoals opgenomen in 'Bijlage 1' - aan de NDOV-loketten;
- Monitoren en sturen op de kwaliteit van OV-brondata - conform de concessiebijlage Datasets OV;
- Voorbereiding en ondersteuning Stuurgroep NDOV;

- Voorbereiding van overleggen met vervoerders en loketten inzake NDOV-taken;
- Voorbereiding van KPI-overleggen tussen vervoerders, ov-autoriteiten en DOVA t.b.v. de kwaliteit van de reisinformatie.

Medefinanciering van deze activiteiten door het ministerie van IenW is in 2026 opnieuw toegezegd tot en met 2029 middels dezelfde subsidie als BISON en Stationstopologie (zie 2.7 en 3.10) en bedraagt € 85.000 per jaar. Ten tijde van het opstellen van de begroting is dit nog niet schriftelijk bevestigd.

Begroting kosten derden 2027

• Kwaliteitsverbetering brondata	OV-data	€ 174.000

2.9 Ondersteuning consumentenoverleggen

Doel van de ondersteuning van consumentenoverleggen is goede en stevige landelijke vertegenwoordiging van de (regionale) reizigersbelangen. Om dit te realiseren draagt Samenwerkingsverband DOVA de kosten van de secretariaten en voorzitters van:

- het consumentenoverleg NOVB;
- de landelijke Rocov-werkgroep;
- het voorzittersoverleg van Rocov's.

Begroting kosten derden 2027

• Secretariaten/voorzitters consumentenoverleggen	OV-netwerk	€ 31.000

3. Thema-gerelateerde activiteiten¹

Binnen het openbaar vervoer als werkterrein strekt de samenwerking van de decentrale OV-autoriteiten zich uit tot een groot aantal deelthema's. In deze begroting 2027 zijn in totaal 17 deelthema's opgenomen waarbinnen de OV-autoriteiten samenwerken. Hierbij merken we op dat deze alfabetische en eendimensionale lijst met thema's steeds minder recht doet aan de meerdimensionale samenwerking, zoals die zich in praktijk afspeelt.

3.1 Bekostiging en financiering

Doel: Kennis delen over optimalisering van het bekostigen en financieren van het openbaar vervoer

OV-netwerk

- Organiseren van een financiële expertisegroep van decentrale OV-autoriteiten en de OV-campus en het organiseren van kennissessies voor de decentrale overheden. In deze expertisegroep komt ook het onderwerp alternatieve bekostiging ter sprake. Voor de OV-ambities zijn beperkte middelen beschikbaar bij reguliere bekostiging. Er is dus een andere benadering nodig voor de bekostiging van de ambities. In de eerste helft van 2026 loopt een onderzoek van ABDTOPConsult in opdracht van het ministerie van IenW naar de betaalbaarheid van het openbaar vervoer. Dit onderzoek richt zich op de betaalbaarheid van het OV-stelsel en de betaalbaarheid voor reizigers. De resultaten en aanbevelingen van dit onderzoek zijn op dit moment nog niet bekend. Naar verwachting volgen in 2027 vervolgacties uit dit onderzoek, gericht op de betaalbaarheid van het OV-stelsel.

OV-data

- Geen activiteiten

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

- N.v.t.

3.2 Betalen en tarieven

Doel: Reizigers nu en in de toekomst tegen een redelijke prijs en via goed werkende betaalwijzen openbaar vervoer aanbieden

OV-netwerk

- Het organiseren van een landelijk netwerk van decentrale overheden voor het uitwisselen van kennis en ervaringen over betalen en tarieven. Het netwerk komt tien keer per jaar bijeen. Inspirerende praktijkvoorbeelden uit de regio worden uitgelicht, en via strategische discussies worden standpunten en inzichten gedeeld en samengebracht tot adviezen en landelijk beleid. Daarnaast is er aandacht voor landelijke thema's, zoals doelgroepenproducten en de betaalbaarheid van het openbaar vervoer. Naar verwachting volgen in 2027 vervolgacties uit het onderzoek van ABDTOPConsult naar de betaalbaarheid van het ov voor reizigers.
- Nieuwe betaalwijzen: De vervoerders en overheden werken aan de introductie van OVpay en besluiten volgens planning in 2027 over de uitfasering van de OV-chipkaart per eind 2027. In dit proces faciliteren we onze moederorganisaties. We leggen de verbinding tussen het OVpay programma en de decentrale overheden. We brengen de consequenties van nieuwe betaalwijzen in het openbaar vervoer in beeld en sturen daarop. We organiseren het NOVB Managersoverleg Nieuwe Betaalwijzen (NOVB-werkgroep, tien keer per jaar). Samen met het programma OVpay organiseren we (naar behoefte, maar waarschijnlijk) elk kwartaal een kennissessie OVpay in Amersfoort waar vervoerders en overheden samenkomen en kennis met elkaar uitwisselen.
- Landelijk Tarievenkader (LTK): gezamenlijke afspraken rondom landelijke tarieven maken. Het LTK is een convenant van decentrale overheden waarin landelijke afspraken zijn opgenomen over tarieven en producten.
- Indexeringen: de tarieven en bijdrages indexeren voor kostenontwikkeling in de OV-sector. Laten uitvoeren van de herijking van de wegingsfactoren voor de berekening van de indices.
- Studentenreisrecht: ontwikkelingen rondom (opbrengsten uit) het studentenreisrecht volgen en ideeën voor de toekomst ontwikkelen.

¹ De nummering in dit hoofdstuk correspondeert met de nummering in de begroting (zie p. 23-25).

- Mobility as a Service (MaaS): verbeteren en doorontwikkelen van de OV-component in het MaaS-aanbod, onder andere via MaaS-waardige concessie-eisen.
- Gebruiksgemak van betalen in het openbaar vervoer: vanzelfsprekend betalen in het openbaar vervoer, met aandacht voor informatie over reisproducten en enkelvoudig in- en uitchecken in de treinketen (SiCiCo). Voor dit laatste vormen we samen met het ministerie van IenW en Rover de NOVB-werkgroep SiCiCo. En inventariseren we wat er nodig is voor het realiseren van SiCiCo na invoering van OVpay.

OV-data

- In samenwerking met BISON werken aan een open standaard voor OV-Reisproducten, NeTEx Tariefdelen.
- Valideren/ kwaliteitscontrole van de open standaard OV-Reisproducten.

OV-kennis

- Zie programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

- Herijking wegingsfactoren OV-netwerk € 20.000

3.3 Collectief vervoeraanbod incl. Bus Rapid Transit (BRT) en Autonomo rijden

Doel: De aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer vergroten door het ontwikkelen van nieuwe vormen van openbaar vervoer aanbod, waaronder BRT.

OV-netwerk

- Organiseren van het overleg tussen decentrale OV-autoriteiten over de toekomstige ontwikkelingen in het openbaar vervoer aanbod (bijvoorbeeld via het netwerk vervoerontwikkeling).
- Faciliteren en stimuleren van optimalisaties van het openbaar vervoer aanbod over concessiegrenzen heen.
- Afstemmen van aanbestedingen van OV-concessies (bijvoorbeeld door het bijhouden en delen van de concessiekalender).
- Volgen, stimuleren en afstemmen van de ontwikkeling van (pilots) met autonoom vervoer.
- BRT gaat verder buiten het programma Toekomstbeeld OV 2040 georganiseerd worden. Met het ministerie van IenW lopen gesprekken over de vervolrganisatie. DOVA zal daarbij in ieder geval de organisatie van de verschillende overleggen op zich gaan nemen.
- Organiseren van de overlegvormen voor de ontwikkeling van BRT in Nederland.
- Actieteam BRT samen met het ministerie van IenW.
- Kernteam BRT (als 'motor' voor de landelijke BRT-ontwikkeling) met een deelnemers van OV-autoriteiten, ministerie van IenW, Rijkswaterstaat OV-bedrijven en grote steden.
- Jaarlijkse coalitiebijeenkomst BRT voor een brede kring geïnteresseerden.
- Organiseren van de Stuurgroep BRT.
- Monitoren van de uitrol van BRT in verschillende regio's.
- Afstemmen met en participeren in de Kenniskring Light Rail en BRT van Railforum
- Inhoudelijk bijdragen aan de ontwikkeling van de Nederlandse BRT-standaard (CROW-project)

OV-data

- Inzicht in capaciteit van in te zetten materieel op basis van voertuigenexport.

OV-kennis

- CROW ontwikkelt in 2026-2027 in opdracht van het Toekomstbeeld OV de Nederlandse BRT-standaard.
- CROW-KpVV neemt deel in de Advisory Board van het eBRT2030 project van de UITP.

Begroting kosten derden 2027

- N.v.t.

3.4 Concessiemanagement

Doel: Concessiemanagers van decentrale overheden helpen het concessiemanagement te optimaliseren

OV-netwerk

- Vier keer per jaar organiseren van (virtuele) bijeenkomsten van en voor concessiemanagers, voor onderlinge uitwisseling van actuele ontwikkelingen en afstemmen van gesprekslijnen richting vervoerders.
- Kennis versterken door gastsprekers over bijvoorbeeld contractmanagement of datagestuurde werken uit te nodigen.
- Doorontwikkelen van een standaardhoofdstukindeling voor bestekken i.s.m. CROW-KpVV.

OV-data

- Jaarlijkse actualisatie van de [Concessiebijlage Datasets OV](#) die als basis dient voor zowel Reisinformatie (= NDOV) als Monitorinformatie (= MIPOV). Dit document wordt door alle concessieverleners integraal overgenomen in de contracten met de concessiehouders.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

- N.v.t.

3.5 Informatie Gestuurd Werken

Doel: kennis en ervaring delen op het gebied van informatie gestuurd werken en zoveel mogelijk gezamenlijk optrekken

OV-netwerk

- Organiseren van 2 à 3 netwerkbijeenkomsten IGW met alle decentrale OV-autoriteiten voor afstemming m.b.t. onderwerpen als het MIPOV en openbaar vervoer in modellen en prognoses.

OV-data

- Het Programma Informatie Gestuurd Werken (PIGW) voortzetten met 3-4 fysieke bijeenkomsten per jaar voor het centrale leertraject voor alle OV-autoriteiten.
- Het faciliteren en ondersteunen van de decentrale transformatietrajecten van een aantal OV-autoriteiten.
- Bijdragen aan het Gebruikersforum van de aanbodgerichte service van het Loket OV-reispatronen met Translink en alle concessieverleners.
- Het (verder) verbeteren van de kwaliteit en toepasbaarheid van het (regionale) openbaar vervoer in landelijke & regionale mobiliteitsmodellen (LMS/NRM) en prognoses (IMA), in samenwerking met ProRail, Rijkswaterstaat, ministerie van IenW en de decentrale OV-autoriteiten met een eigen model.
- Nationaal Toegangspunt Mobiliteitsdata (NTM); DOVA is partner binnen het NTM samen met andere dataknooppunten zoals CBS, NDW en RDW. In opdracht van het ministerie van IenW maakt NTM onder meer mobiliteitsdata vindbaar. Door deel te nemen aan het dataverstrektersoverleg behouden we hierover afstemming in NTM-verband.
- Deelnemen aan de inrichting van het Digitaal Stelsel Mobiliteitsdata (DSM) en initiatieven die hierin worden ontplooid. Samen met de stelselpartners, zoals het ministerie van IenW, VNG en IPO werken we aan heldere afspraken op landelijk niveau om reizigers, overheden en private partijen beter te bedienen met mobiliteitsdata. DOVA neemt deel aan het DO DSM en de tactische tafel publieke mobiliteit.
- Centraal verzamelen, controleren en aggregeren van MIPOV-bestanden voor de Staat van het OV en gezamenlijke analyse doeleinden.
- Eindbeeld MIPOV: onderzoeken in hoeverre delen van MIPOV bij OV-data gegenereerd kunnen worden op basis van NeTEx, KV6 etc.
- Ontplooien van AI/Machine Learning experimenten om de technologie eigen te maken en kansen voor OV-data en de OV-autoriteiten te verkennen.
- Basisregistratie OV; het is van groot belang dat iedereen dezelfde definities hanteert en data/cijfers gebruikt als het gaat om termen als OV-lijn, halte, voertuig, etc. Deze basisregistratie wordt uitgebreid voor nieuwe functionaliteiten in de reisinformatieketen en ter ondersteuning van de nieuwe MIPOV-rapportage. Dit betreft o.a. de (het verbreden van) gegevens voor een basisdienstregeling waaraan de MIPOV-rapportage kan refereren in concessiemutatietool als ook de vastlegging van extra haltekenmerken voor station- en haltetoegankelijkheid.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

• Bijdrage basisvoorziening ov-reispatronen	OV-netwerk	€ 300.000
• Aanbodgerichte Informatiehuishouding	OV-netwerk	€ 51.000
• Programma IGW	OV-data	€ 40.000
• Ontwikkeling dataplatform - KPI/MIPOV/MIS	OV-data	€ 41.000
• MIPOV	OV-data	€ 90.000
• AI/Machine Learning	OV-data	€ 40.000
• Werkbudget Basisregistratie	OV-data	€ 15.000

3.6 Doorstroming

Doel: De aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer vergroten door de snelheid en betrouwbaarheid van het openbaar vervoer te bevorderen.

OV-netwerk

- Organiseren van het netwerk doorstroming voor alle decentrale OV-autoriteiten
- Organiseren van de expertgroep iVRI's en OV met een aantal overheden die actief zijn op het implementeren van OV-prioriteit bij iVRI's, kennis ontwikkelen over de implementatie van OV-prioriteit bij iVRI's en de governance van het iVRI ecosysteem beïnvloeden opdat de belangen van het openbaar vervoer voldoende gewaarborgd worden.
- Het (laten) ontwikkelen van handreikingen en richtlijnen voor wegbeheerders voor het inrichten van busvriendelijke infrastructuur en daarmee het verbeteren van de doorstroming, betrouwbaarheid en comfort van het busvervoer.
- Kennis over de gevolgen en kansen van het invoeren van 30 km/h in gemeenten voor het openbaar vervoer uitwisselen en invloed uitoefenen op beleid dat de doorstroming van het openbaar beïnvloedt.
- Het gebruik van het hoofdwegennet, met specifieke infrastructuur voor het openbaar vervoer eventueel in combinatie met andere doelgroepen) en vluchtstrookgebruik stimuleren en ontwikkelen.

OV-data

- OV-data verzorgt het beheer, onderhoud en de hosting van de KAR Geo Tool. Exports worden gebruikt om prioriteit van bus/tram bij verkeersregelininstallaties (VRI's) aan te vragen.
- De KAR Geo Tool moet worden vernieuwd vanwege einde levensduur. Daarvoor is in 2026 een inkooptraject gestart. De nieuwe tool wordt in 2027 in beheer genomen en doorontwikkeld.
- Ontwikkelingen op het gebied van iVRI's worden gevolgd in verband met de doorstroming voor het openbaar vervoer.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

• Inhuur iVRI	OV-netwerk	€ 6.000
• Handreiking inrichting busvriendelijke infrastructuur	OV-netwerk	€ 75.000
• Aanbesteding/Ontwikkeling KAR	OV-data	€ 20.000

3.7 Duurzaamheid: zero emissie en circulariteit

Doel: Verduurzamen van het openbaar vervoeren, waarbij in 2030 het volledige busvervoer zero emissie is.

OV-netwerk

- Organiseren van overleg tussen decentrale overheden, ministerie van IenW, ElaadNL en CROW-KpVV over het verduurzamen van het busvervoer via de Programmagroep Zero Emissie Bus en de Ambtelijke regiegroep Zero Emissie Bus.
- In OV-campusverband organiseren van kennisuitwisseling en het ontwikkelen van producten, onder meer op de onderwerpen: transitie (waaronder financiën), implementatie, energie, zeggenschap en veiligheid
- In OV-campusverband en in overleg met het ministerie van IenW monitoren van de voortgang van de doelstellingen van het Zero Emissie akkoord.
- Beheer en verantwoording van de financiën van het BAZEB-programma 2026-2030.
- Deelnemen aan het programma van het Bestuurlijk Akkoord Netcogestie en Openbaar Vervoer (BANOV).
- In OV-campusverband uitwerken van het thema circulariteit in relatie tot het openbaar vervoer en het Toekomstbeeld OV 2040.
- Deelnemen aan de werkgroep 'Circulair OV', met het ministerie van IenW, decentrale overheden en vervoerders.

OV-data

- Inzicht in aandrijving van in te zetten materieel op basis van voertuigenexport.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

- N.v.t.

3.8 Flexvervoer

Doel: Kennis delen over flexvervoer en gezamenlijk tot meer eenduidigheid komen voor de reiziger.

OV-netwerk

- Organiseren van het netwerk Flexvervoer met alle decentrale OV-autoriteiten
- Het uitwerken en verder implementeren van de strategische (werk)agenda Flexvervoer.

OV-data

- Om Flexvervoer vast te kunnen leggen volgens de Europese NeTEx-standaard is een Flextool ontwikkeld. OV-data verzorgt het beheer van deze tool en zal hier doorontwikkeling op doen op verzoek van ov-autoriteiten. De NeTEx-bestanden worden beschikbaar gesteld als open data.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

• Doorontwikkeling Flextool	OV-data	€ 30.000
-----------------------------	---------	----------

3.9 Juridische zaken

Doel: Het gezamenlijk beantwoorden van juridische vragen, uitwisselen van kennis en bijdragen leveren aan relevante wetgeving.

OV-netwerk

- Tien keer per jaar organiseren van bijeenkomsten van de juristen van de decentrale OV-autoriteiten

- Beantwoorden van juridische vragen uit andere thematische netwerken;
- Op verzoek opstellen van handreikingen en memo's over juridische kwesties;
- Opstellen van voorbeeldteksten voor bijvoorbeeld Concessie- en Subsidiebesluiten;
- Bijdragen aan de evaluatie/verbetering van de WP2000, Spoorwegwet en andere relevante wetgeving;
- Coördineren en beheren van ontheffingen voor het Lange Afstand Busvervoer;
- Verkennen gevolgen voorgenomen EU-regelgeving PSO-verordening voor het openbaar vervoer en de hoofdrailnetconcessie voor de decentrale OV-autoriteiten.

OV-data

- Geen activiteiten

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

- N.v.t.

3.10 Knooppunten

Doel: het ontwikkelen van OV-knooppunten als prettige op-, over- en uitstaplocatie en daarmee bijdragen aan een betere ketenreis voor de reiziger.

OV-netwerk

- Coördineren van een netwerk van knooppuntregisseurs om kennis en ervaringen uit te wisselen. Door de herstructurering van de landelijke TBOV-stroom Ketens en Knopen zijn er nu drie in plaats van vier netwerkoverleggen voor regionale OV-knooppunten en hubs. Dit gaat gepaard met een beoogde intensivering van sectorbrede en landelijke samenwerking op dit thema (zie bullit hieronder). Binnen het onderwerp knooppunten is vaak behoefte aan maatwerk; daarom richt het netwerk zich op het delen van inspirerende voorbeelden en het leren van ervaringen.
- De werkstroom Ketens en Knopen, die onderdeel is van het Toekomstbeeld OV 2040, komt door de herinrichting van het Toekomstbeeld op eigen benen te staan. Wij zijn in 2026 nauw betrokken bij de ontwikkeling van deze nieuwe organisatiestructuur dat momenteel verder wordt uitgewerkt. Samen met het ministerie van IenW, ProRail en NS Stations denken we na over hoe OV-knooppunten, als belangrijke schakel in het OV-netwerk, in sectorbrede samenwerking verder te verbeteren, voor een vanzelfsprekende en soepele ketenreis voor de reiziger.
- Ontwikkelen OV-component van mobiliteitsknopen en –hubs, onder andere met de doorontwikkeling van een hub-huisstijl.

OV-data

- Het CHB beheren en beschikbaar stellen als open data.
- Beheren en beschikbaar stellen van stationstopologie van OV-knooppunten en actuele liftgegevens.
- Organiseren van een CHB gebruikersdag.
- Op verzoek van NTM neemt DOVA actief deel aan de koplopersaanpak ITS, waarin wordt gewerkt om de Europese ITS-directive te implementeren in Nederland. Focus ligt op het bouwblok voor de Multimodal Travel Information Services (MMTIS) verordening, waarin het aanbieden van multimodale reisinformatie wordt bevorderd. DOVA behoudt daarbij afstemming met de andere 12 bouwblokken uit de aanpak.

Financiering van Stationstopologie door het ministerie van IenW is in 2026 opnieuw toegezegd tot en met 2029 middels dezelfde subsidie als BISON en NDOV (zie 2.7 en 2.8) en bedraagt € 82.000 per jaar. Ten tijde van het opstellen van de begroting is dit nog niet schriftelijk bevestigd.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

• Doorontwikkeling Centraal Haltebestand	OV-data	€ 15.000
• Stationstopologie	OV-data	€ 82.000

3.11 Publieke mobiliteit

Doel: een beter en meer samenhangend mobiliteitssysteem voor reizigers, door publieke mobiliteit te ontwikkelen

OV-netwerk

- Ontwikkelen van het begrip publieke mobiliteit en (in OV-campusverband) ondernemen van passende activiteiten om bij te dragen aan rijks- en regionaal beleid.
- Organiseren communicatie tussen decentrale OV-autoriteiten, de OV-campus en IPO en het coördineren van een netwerk publieke mobiliteit. In 2026 werken we met het rijk en andere koepelorganisaties een efficiënte en effectieve organisatie- en overlegstructuur uit, om deze in 2027 en verder te volgen.
- Onderzoeken wat op landelijke schaal mogelijk is met bestaande wet- en regelgeving, organisatie en financiën om tot één samenhangend mobiliteitssysteem voor reizigers te komen en welke aanpassingen daarop nodig zijn.

OV-data

- DOVA neemt deel aan de tactische tafel publieke mobiliteit van het Digitaal Stelsel Mobiliteitsdata. Daarmee helpen wij multimodale afsprakenkaders vormgeven, waarmee de OV-data ordentelijk wordt verbonden met data over taxivervoer, deelvervoer en hubs.
- Indien gewenst door de stakeholders wordt actief bijgedragen aan de uitwerking van het aspect data in de nadere uitwerking en verbreding van de in 2025 opgeleverde verkenning publieke mobiliteit.
- Ontwikkelingen in de vijf pilots publieke mobiliteit worden met interesse gevolgd.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

- N.v.t.

3.12 Railvervoer (trein, tram, metro)

Doel: Alle decentrale overheden betrekken bij trein-, metro- en tramaangelegenheden, incl. wetgeving en informeren over ontwikkelingen met betrekking tot het Hoofdrailnet

OV-netwerk

- Organiseren van twee netwerken, netwerk spoor & treinen en netwerk tram & metro en de communicatie tussen decentrale OV-autoriteiten, samen met IPO en de OV-campus, over metro, tram, regionale treindiensten, de hoofdrailnetconcessie en spoorinfrastructuur;
- Bijdragen aan voorgenomen ontwikkelingen en aanpassingen aan wet- en regelgeving (Modernisering Spoorwegwet, Vernieuwing Besluit Capaciteitsverdeling, regulering open toegang, etc.);
- Actief volgen en bijdragen aan landelijke besluitvorming over diverse beleidsontwikkelingen, zoals de studie Toekomst Marktordening Spoor en Toekomstbeeld OV 2040;
- Verbeteren en onderhouden van de samenwerking in de spoorsector: ProRail, NS, FMN (o.a. via samenwerkingssessies met NS);
- Afstemmen over vraagstukken met betrekking tot regionale spoorconcessies (o.a. gebruiksvergoeding);
- Het openbaar vervoer per tram en metro verbeteren door samenwerking tussen de overheden die verantwoordelijk zijn voor aanleg, instandhouding, wijziging en financiering van de railinfrastructuur (MRDH, VRA en provincie Utrecht). De samenwerking richt zich op opdrachtgeverschap en assetmanagement, Wet lokaalspoor (nieuwe Spoorwegwet), doelmatigheid van de vervoerssystemen en regelgeving omtrent geluid en trillingen.

OV-data

- Geen activiteiten

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

- Inzet CROW voor netwerk Tram en Metro OV-netwerk € 20.000

3.13 Reisinformatie

Doel: Reisinformatie voor reizigers verbeteren

OV-netwerk

- Organiseren van overleggen met decentrale overheden, CROW-KpVV, OV-data en soms ook vervoerders met als doel de reisinformatie voor reizigers te verbeteren.

OV-data

- Ketenbeheer van de OV-dataset reisinformatie van bronhouder (vervoerder) tot afnemer (DRIS-leverancier).
- Voeren van driehoeksgesprekken met decentrale OV-autoriteiten en display-leveranciers over kwaliteit van de DRIS-reisinformatie.
- Beschikbaar stellen van DRISmelding.nl en ondersteunende software om incidentmeldingen door reizigers mogelijk te maken.
- Inhoudelijk vertegenwoordigen bij platform BISON en zo bijdragen aan ontwikkeling open datastandaarden.
- Implementatie van nieuwe datastandaard SIRI en de nieuwe versies van het open DRIS koppelveld, NeTEx dienstregeling en voertuigbestanden op onze DRIS-server
- Actualiseren van richtlijnen voor reisinformatie op DRIS en schermen in voertuigen.
- Actualiseren van de schrijfwijzer voor vrije teksten in afwijkende situaties met daarin ook richtlijnen voor communicatie bij verstoringen.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

Actualisatie richtlijnen	OV-data	€ 5.000
Werkgroep Reisinformatie	OV-data	€ 4.000
Aanpassingen ketenbeheer DRIS (incl. incidentmanagement)	OV-data	€ 112.000
Reisinformatie bij verstoringen	OV-data	€ 15.000
Implementatie BISON-standaarden	OV-data	€ 200.000

3.14 Sociale veiligheid

Doel: Sociale veiligheid in het openbaar vervoer vergroten voor reizigers en personeel

OV-netwerk

- Organiseren van vier bijeenkomsten per jaar van het netwerk, waarin de lopende beleidsthema's worden besproken en afspraken worden gemaakt over (gezamenlijke) acties zoals het Convenant Sociale Veiligheid;
- Het agenderen van (actuele) beleidsonderwerpen in het netwerk Sociale Veiligheid met specialisten van decentrale overheden, OV-data en CROW-KpVV;
- Kennisdeling over Sociale Veiligheidsteksten in concessies en sturing daarop;
- Deelname aan landelijke kennis- en werkgroepen en directeurenoverleg;
- Verdieping netwerk en versterking van dialoog van kennis/data/netwerk door OV-data en CROW-KpVV te betrekken bij de contactgroep Sociale Veiligheid
- Beheer en uitbouw van de Kennishub Sociale Veiligheid.

OV-data

- Beheer, onderhoud en eventueel verdere ontwikkeling van de sociale veiligheid tool SVOVda
- Organiseren van een SVOVda gebruikersdag

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

Doorontwikkeling analysetool Sociale Veiligheid	OV-data	€ 10.000
---	---------	----------

3.15 Toegankelijkheid

Doel: De fysieke en mentale toegankelijkheid van het openbaar vervoer vergroten (meer vanzelfsprekend openbaar vervoer).

OV-netwerk

- Het organiseren van een netwerkoeverleg van decentrale overheden (vijf keer per jaar) voor het uitwisselen van kennis en ervaringen, en voor het gezamenlijk richting geven aan acties om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer te vergroten. Het gaat hierbij onder meer om reisinformatie, toegankelijke haltes, de buurtbus en hulpmiddelen in voertuigen. Het netwerk is in 2025 positief geëvalueerd. Een belangrijke wens die daaruit naar voren kwam, is om intensiever samen te werken met vervoerders en met de doelgroep: ervaringsdeskundigen en belangenbehartigers. Hier zal in de toekomst actiever op worden ingezet.
- Ondersteunen van de decentrale OV-autoriteiten bij het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma, zoals afgesproken in het Bestuursakkoord Toegankelijkheid 2022-2032.
- Het organiseren van en deelnemen aan de landelijke werkgroep Reisassistentie, die onderzoekt op welke manier reisassistentie kan bijdragen aan een toegankelijker en vanzelfsprekender openbaar vervoer. De rapportage en impactanalyse zijn in 2026 afgerond, waarna de sector hiermee verder aan de slag kan. De betrokkenheid van DOVA wordt dan ook in 2027 op dit onderwerp afgebouwd.
- Deelname aan de werkgroep Bestuursakkoord Toegankelijkheid 2022–2032, onder leiding van het ministerie van IenW, om de afspraken uit het akkoord uit te voeren en te monitoren. De samenwerking met het ministerie van IenW en belangenbehartigers is de afgelopen periode verder geïntensiveerd. Er is regelmatig (onderling) contact en overleg, waarbij kennis en expertise uit het netwerk Toegankelijkheid wordt opgehaald, gedeeld en toegepast. Een voorbeeld hiervan is de uitwerking van steunpunt van ervaringsdeskundigen door de belangenbehartigers, waar alle betrokken partijen van profiteren.
- Deelnemen aan en volgen van landelijke ontwikkelingen rondom de implementatie van het VN-verdrag toegankelijkheid, zoals onder andere het actieprogramma Onbeperkt Meedoen (VWS).

OV-data

- Beschikbaar stellen van open haltedata, incl dataviewer;
- Verbeteren datakwaliteit toegankelijkheid i.s.m. de leden uit het netwerk reisinformatie;
- Beheren van het dashboard kwaliteit haltedata;
- Verzorgen van de landelijke CHB schouwdienst om haltes te controleren, in te meten en indien nodig wijzigingen aan te brengen in het CHB;
- Ontwikkeling en onderhoud van de haltemutatietool;
- Inzicht in toegankelijkheid en capaciteit van in te zetten materieel op basis van voertuigenexport.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

• Fotodienst Centraal haltebeheer	OV-data	€ 42.000

3.16 Vanzelfsprekend OV voor reizigers

Doel: Ontwikkelen van manieren om reizigers te ontzorgen in hun ketenreis

OV-netwerk

- Naar aanleiding van het rapport van de werkgroep 'Vanzelfsprekend OV voor reizigers' eind 2024, is in 2025 besloten om het meerjarige Programma Vanzelfsprekend OV te starten in samenwerking met de TU Delft. Het doel van het programma is om:
 - Op strategisch niveau de reiziger meer in beeld te brengen en te houden;
 - Op tactisch niveau belemmeringen voor reizigers te identificeren en daarvoor projecten te initiëren;
 - Op operationeel niveau deze projecten uit te voeren en opgedane kennis te delen.

Inmiddels is een contract afgesloten met de TU Delft voor het ontwikkelen van (voorlopig) twee leerlijnen. Voor beide leerlijnen wordt een promovendus aangetrokken. Deze starten naar verwachting na de zomer van 2026. Ook worden

studenten betrokken en worden casussen in de praktijk gezocht. Op deze manier verdiepen we de gezamenlijke kennis van overheden en vervoerders en interesseren we studenten om in het openbaar vervoer te gaan werken.

OV-data

- Volgen van de ontwikkeling en inventariseren aan welke data er behoefte is.

OV-kennis

- Programma CROW-KpVV

Begroting kosten derden 2027

• Werkbudget Programma Vanzelfsprekend OV voor reizigers	OV-netwerk	€ 222.222

3.17 Generiek werkbudget

Dit budget is bedoeld om (ten tijde van het opstellen van de begroting) niet-voorzien maar in de loop van het jaar wel wenselijk geachte uitgaven op bovengenoemde thema's mogelijk te maken.

Begroting kosten derden 2027

• Generiek werkbudget	OV-netwerk	€ 140.000
• Generiek werkbudget	OV-data	€ 60.000
• Generiek werkbudget	Algemene Zaken	€ 10.000

Als separaat programma 2026-2028:

3.18 Waarde en Imago OV

Doelen: Bij overheden en in de samenleving steeds scherper en breed gedragen in beeld brengen welk belang (groeiend) openbaar vervoergebruik heeft voor een brede waaier aan maatschappelijke vraagstukken als participatie en bereikbaarheidskracht, ruimtelijke benutting, congestie en de Rijksagenda's op het gebied van wonen, energie, klimaat en stikstof. Het imago van het openbaar vervoer in alle delen van de samenleving significant verbeteren (en daarmee beter in balans brengen met de werkelijke prestaties van het openbaar vervoer) en daarmee een vruchtbare voedingsbodem creëren voor het aantrekken van meer reizigers, meer werknemers en meer begrip en breder maatschappelijk en politiek-bestuurlijk draagvlak voor (noodzakelijke) investeringen in het openbaar vervoer.

Algemene zaken

- Begin 2026 is door de regiegroep het jaarplan 2026 van de werkgroep vastgesteld. Na bevestiging van de positionering van de OV-sector in het BO NOVB van juli, wordt voor het meerjarig imagoprogramma (werktitel 'Trots op ons OV'), ook voor 2027 een jaarplan uitgewerkt.
- We werken hierin nauw samen met de vervoerders en het ministerie van IenW in een werk- en regiegroep waarbij de bestuurlijke besluitvorming via het NOVB verloopt.
- Het Plan van Aanpak voor het meerjarenprogramma 2026-2028 is in 2025 vastgesteld in de regiegroep en het NOVB.

OV-netwerk

- Aan landelijke tafels als het NOVB en de Landelijke OV- en Spoortafel en gelieerde werkgroepen wordt aandacht geven aan de grote en brede maatschappelijke waarde van het openbaar vervoer voor een veelheid aan dossiers. Hierbij wordt ook doorlopend aansluiting gezocht bij 'baathebbers', die in praktijk de genoemde waarde vaak niet voldoende in beeld hebben.

OV-data

- In 2027 wordt onderzoek gedaan onder de Nederlandse bevolking om te meten in hoeverre de in 2026 benoemde doelstellingen van het imagoprogramma met betrekking tot kennis en houding van burgers ten opzichte van het openbaar vervoer worden behaald. OV-data speelt een rol bij de aansturing en uitvoering van kwantitatief onderzoek onder de Nederlandse bevolking. Een deel van de resultaten wordt ter beschikking gesteld aan de Staat van het OV.
- De resultaten van de meting onder de Nederlandse bevolking worden gerapporteerd in een monitoringstramien dat de effecten van nog te ontwikkelen communicatie uitingen op de bevolking systematisch te volgt.

OV-kennis

- Geen activiteiten

Voor de uitvoering van een deel van bovenstaande activiteiten wordt een projectleider ingehuurd, de overige zaken worden intern opgepakt door DOVA en doorbelast aan het Imagoprogramma.

De activiteiten voor het Imagoprogramma verantwoorden we separaat in de jaarrekening.

Begroting kosten derden 2027

• Kosten Imagoprogramma OV	Algemene Zaken	€ 1.532.250

4. Organisatie-ondersteunende activiteiten

4.1 Personeel

In 2027 verwachten we dat Samenwerkingsverband DOVA 32 medewerkers (27 fte) in dienst heeft. Onderstaande kosten betreft alle kosten incl. werkgeverslasten en overige personeelskosten (o.a. reis-, ontwikkelings- en representatiekosten en personeelsverzekeringen). Tevens zijn kosten voor eventuele inhuur inbegrepen en is rekening gehouden met de doorbelasting van personeelskosten naar CROW alsmede CAO-verhogingen.

Begroting kosten derden 2027

• Kosten personeel	Algemene Zaken	€ 3.555.000
--------------------	----------------	-------------

4.2 Huisvesting

Huisvestingskosten DOVA (incl. exploitatiekosten)

DOVA is sinds oktober 2021 hoofdhuurder van de kantoorruimte op de 3^e verdieping (OV-campusdeel) en met ingang van 1 mei 2025 ook van het vergaderdeel op de 4^e verdieping (OV-vergaderhub) van Leidseveer 2-10. Onderstaande kostenpost betreft de huur- en servicekosten, verzekeringen en alle overige exploitatiekosten (waaronder kantoorbenodigdheden, kantinekosten, schoonmaak, etc.) voor beide verdiepingen. Met CROW is een onderhuurovereenkomst, SLA en Overeenkomst “Kosten voor gezamenlijke rekening” afgesloten, waarin is afgesproken dat DOVA en CROW de kosten van de OV-campus evenredig verdelen. Daarnaast maken de Vereniging Doelgroepenvervoer (VDVN) sinds oktober 2022 en Railforum met ingang van juni 2025 onderdeel uit van de OV-campus. Ook met deze partijen is een onderhuurovereenkomst en SLA afgesproken, naar rato van hun gebruik. De bijdragen van bovenstaande partijen zijn al meegenomen in onderstaande kosten. Hierin is rekening gehouden met een verhoging van de huur- en servicekosten, het gebruikersdeel WOZ, etc.

Vergaderkosten

Dit betreft kosten voor het geval we elders vergaderruimte moeten huren en kosten van lunches voor netwerkvergaderingen en OV-managers- en OV-campus-overleggen op locatie.

Doorontwikkeling huisvesting OV-campus en OV-vergaderhub

Dit betreft kosten voor de doorontwikkeling van onze huisvesting op de 3^e en 4^e verdieping. Denk aan wenselijke aanpassingen van vergader- en beluimtes, nieuw meubilair en overige voorzieningen.

Begroting kosten derden 2027

• Kosten huisvesting en exploitatie	Algemene Zaken	€ 316.000
• Vergaderkosten	Algemene Zaken	€ 15.000
• Doorontwikkeling huisvesting OV-campus	Algemene Zaken	€ 15.000

4.3 Bedrijfsvoering

Financiën

Dit betreft de kosten van CAOP, die voor ons de financiële administratie en de jaarrekening verzorgt en de kosten voor de accountant om de controle van de jaarrekening te doen en de aangifte vermogensbelasting.

P&O

Dit betreft kosten voor CAOP die voor ons de personeelsadministratie verzorgt, de kosten voor de Arbo-arts (incl. aanvullende diensten bij (dreigend) verzuim) en de kosten voor een externe vertrouwenspersoon.

Communicatie

Dit betreft voornamelijk de kosten voor beheer en hosting van en (noodzakelijke) aanpassingen aan de website, alsmede het maken van factsheets, infographics en andere communicatiemiddelen.

ICT

Dit betreft alle kosten die samenhangen met de ICT(-ondersteuning), internet/wifi, het op peil houden van de benodigde software en hardware, de aanschaf van laptops, beeldschermen etc., incl. afschrijvingskosten. De bijdragen van CROW en andere onderhuurders aan gezamenlijke diensten en apparatuur zijn al meegenomen in onderstaande kosten.

Juridisch advies

Dit betreft de kosten voor de inhuur van juridische dienstverlening, bijv. bij aanbestedingsvraagstukken of rechtszaken.

ISO

Naast het verrichten van interne audits laat OV-data haar kwaliteitsmanagementsysteem tweejaarlijks doorlichten met een externe audit in het kader van ISO9001 (volgende externe audit in 2028); 2015 certificering.

Begroting kosten derden 2027

• Totale kosten bedrijfsvoering	Algemene Zaken	€ 229.000

4.4 Centraal Informatie Systeem

DOVA signaleert dat behoeften rondom data binnen het mobiliteitsdomein in beweging zijn. Modaliteiten groeien naar elkaar toe (denk aan de toevoeging van Flex aan de reisinformatieketen), datastandaarden worden rijker en internationaler, het digitaal stelsel mobiliteit en de Europese MMTIS verordening zorgen voor aanvullende eisen en wensen. Dit speelt naast de taken die SDOVA al uitvoert rondom het verstrekken van kwalitatieve reisinformatie.

Bovenstaande bewegingen vereist dat DOVA een centrale ICT-architectuur heeft die robuust genoeg is om stabiel de benodigde functies te ondersteunen en daarnaast ook steeds betere samenwerking tussen alle betrokken partijen faciliteert op de verschillende thema's uit hoofdstuk 3. Ons Centraal Informatie Systeem (CIS) bestaat uit de onderstaande domeinen. Elk domein vertegenwoordigt een eigen waarde voor de taken die DOVA voor haar leden uitvoert.

Domein planning en realisatie

Het domein planning en realisatie richt zich op de basistaak van OV-data, het integreren van de brondata van alle vervoerders tot informatie op haltes, ergo reisinformatie. Daarnaast faciliteert het CIS tooling voor verkeerslichtbeïnvloeding. De volgende middelen worden voor dit doel ingezet:

- DOVA server
- CDD (Centrale Distributieserver DRIS)

Domein historische data

Het domein historische data richt zich op het beschikbaar stellen van data rondom publieke mobiliteit. Dit ten behoeve van kwaliteitscontroles, detail analyse en ondersteuning van beleid en samenwerking. Het volgende middel wordt voor dit doel ingezet:

- Dataplatform OV

Domein centrale registratie

Het domein centrale registratie richt zich op het bijhouden en beschikbaar stellen van OV-data die kan worden gebruikt voor het controleren van alle geleverde datasets voor verschillende systemen, zowel binnen DOVA als daarbuiten. Het volgende middel wordt voor dit doel ingezet:

- Basisregistratie OV

Domein Thema ondersteuning

Voor de ondersteuning voor applicaties en dashboards binnen de diverse thema's is ondersteunende infrastructuur benodigd. Deze ondersteunende infrastructuur valt onder het CIS. De inhoud van activiteiten en applicaties zijn per thema benoemd.

Begroting kosten derden 2027

• Hosting en beheer Centraal Informatie Systeem	OV-data	€ 570.000
• Hosting en beheer Basisregistratie OV en KAR GETool	OV-data	€ 212.000
• Hosting, beheer en aansluiting CDD	OV-data	€ 210.000
• Hosting Dataplatform	OV-data	€ 80.000
• Beheer Dataplatform	OV-data	€ 25.000

5. Baten

5.1 Uitgangspunten jaarlijkse ledenbijdragen

Zoals afgesproken in de ALV van 26 juni 2019 worden de bijdragen van de leden volgens vaste verdeelsleutels berekend: een algemene verdeelsleutel (vaste voet + variabel deel) en een DRIS-sleutel (specifieke ketenbeheeractiviteiten voor de leden die het DRIS-beheer bij DOVA hebben ondergebracht). Deze sleutels worden in beginsel steeds voor 5 jaar vastgesteld: 2020, 2025, 2030, tenzij zich bijzondere situaties voordoen.

Bij de bespreking van de Kadernotitie 2027 in de ALV van december 2025 is afgesproken om de vaste voet op 10% te houden en de percentages van de variabele ledenbijdragen tot de herijking in 2030 te blijven enten op 2019.

De percentages ten behoeve van de DRIS-verdeling worden geactualiseerd vanuit de volgende 4 bijdrage-categorieën:

Indeling naar categorieën

Categorie 1	1-150 operationele DRIS panelen
Categorie 2	151-350 operationele DRIS panelen
Categorie 3	351-750 operationele DRIS panelen
Categorie 4	751+ operationele DRIS panelen

Peildatum 31 december 2025

De actualisatie zal voor de periode 2030 – 2035 herhaald worden.

Dit levert de onderstaande verdeelsleutels op:

Verdeelsleutels 2027		
10% vaste voet		
OV-autoriteit	% regulier	% DRIS
Drenthe	0,67%	0,00%
Flevoland	2,53%	5,56%
Fryslan	4,12%	2,78%
Gelderland	7,55%	8,33%
Groningen	2,54%	0,00%
Limburg	5,00%	5,56%
MRDH	21,64%	11,11%
Noord-Brabant	6,31%	8,33%
Noord-Holland	2,95%	8,33%
OV-bureau Groningen Drenth	4,24%	8,33%
Overijssel	5,75%	8,33%
Utrecht	6,07%	8,33%
VRA	23,32%	11,11%
Zeeland	1,70%	2,78%
Zuid-Holland	5,61%	11,11%
Totaal	100%	100%

Het in 2020 vastgestelde budget (€ 3 miljoen voor algemene uitgaven en € 800.000 t.b.v. DRIS-beheer), aangevuld met eventuele extra bijdragen voor structurele nieuwe projecten, is steeds jaarlijks geïndexeerd conform het percentage zoals dat door de MRDH voor begrotingsjaar x-1 is vastgesteld. Sinds 2025 kijken we daarbij naar zowel de indexatie voor materiële kosten als voor personele kosten en nemen we daarvan het gemiddelde. Voor 2026 passen we vanuit die gestandaardiseerde berekening een indexering toe van 2,15%.

NB. In de Kadernotitie 2027 is een indexering toegepast van 4,2%. Deze bleek niet correct en is in deze begroting gecorrigeerd naar bovengenoemd percentage.

De begrote bijdrage van de leden aan Dynamische Perrontoewijzing (€ 56.183) brengen we (vanwege stopzetting) in mindering op de bijdrage voor 2027.

De bijdrage van de leden aan BISON (€ 125.000 in 2027 zie 5.3) werd voorheen uit de reguliere begroting van DOVA betaald, maar wordt sinds 2020 separaat geïnd. Derhalve brengen we dit bedrag in mindering op de reguliere bijdrage.

Extra bijdragen in 2027 betreft een bijdrage van € 70.000 voor de Flextool, dit is zowel de doorontwikkeling als voor het beheer en onderhoud, alsmede een bijdrage van € 61.290 voor extra formatie (0,5 FTE voor Public Affairs).

De brief waarin wij verzoeken een bijdrage aan Samenwerkingsverband DOVA over te maken, wordt in december 2026 verstuurd, zodat we in januari 2027 over voldoende saldo beschikken om de facturen en lonen te betalen.

<i>Indexering MRDH 2026</i>	2,15%
BIJDRAGE 2027 (incl. indexatie en bijdragen DRIS/minus bijdrage Dynamische perrontoewijzing (€ 56.183) en BISON (= € 125.000 - separaat geïnd))	€ 6.371.879
Extra: BIJDRAGE decentrale overheden Flextool	€ 70.000
Extra: BIJDRAGE decentrale overheden extra 0,5 FTE (PA)	€ 61.290
Totaal 2027	€ 6.503.169

NB. De al betaalde bijdrage vanuit de leden voor Dynamische Perrontoewijzing leden (€ 222.000, conform het Jaarverslag 2025 dat in de ALV van juni 2026 zal worden vastgesteld) zal op bovengenoemd totaalbedrag separaat in mindering worden gebracht via de contributiebrief.

Teruggave tbv Dynamische perrontoewijzing	
Drenthe	€ -1.480
Flevoland	€ -5.614
Fryslan	€ -9.157
Gelderland	€ -16.767
Groningen	€ -5.637
Limburg	€ -11.095
MRDH	€ -48.047
Noord-Brabant	€ -14.016
Noord-Holland	€ -6.542
OV Bureau Groningen Drenthe	€ -9.421
Overijssel	€ -12.769
Utrecht	€ -13.482
VRA	€ -51.764
Zeeland	€ -3.766
Zuid-Holland	€ -12.443
Totaal	€ -222.000

5.2 Totaaloverzicht ledenbijdragen 2027

In onderstaande tabel wordt de ledenbijdrage over 2027 opgenomen (de ledenbijdrage voor BISON wordt in 5.3 en de ledenbijdrage voor het Imagoprogramma wordt in 5.5 separaat vermeld).

Bijdragen leden in 2027				
	2027 regulier	2027 extra	2027 DRIS	2027 totaal
Drenthe	€ 33.704	€ 875	€ -	€ 34.579
Flevoland	€ 127.846	€ 3.320	€ 73.127	€ 204.293
Fryslan	€ 208.520	€ 5.415	€ 36.563	€ 250.498
Gelderland	€ 381.827	€ 9.916	€ 109.692	€ 501.435
Groningen	€ 128.369	€ 3.334	€ -	€ 131.703
Limburg	€ 252.658	€ 6.561	€ 73.127	€ 332.346
MRDH	€ 1.094.194	€ 28.416	€ 146.256	€ 1.268.866
Noord-Brabant	€ 319.187	€ 8.289	€ 109.692	€ 437.168
Noord-Holland	€ 148.991	€ 3.869	€ 109.692	€ 262.552
OV-bureau Groningen Drenthe	€ 214.544	€ 5.572	€ 109.692	€ 329.808
Overijssel	€ 290.776	€ 7.551	€ 109.692	€ 408.019
Utrecht	€ 307.029	€ 7.973	€ 109.692	€ 424.694
VRA	€ 1.178.813	€ 30.613	€ 146.256	€ 1.355.682
Zeeland	€ 85.751	€ 2.227	€ 36.563	€ 124.541
Zuid-Holland	€ 283.370	€ 7.359	€ 146.256	€ 436.985
Totaal	€ 5.055.579	€ 131.290	€ 1.316.300	€ 6.503.169

5.3 Bijdrage BISON

De bijdrage van de leden aan BISON bedraagt met ingang van 2027 € 125.000 per jaar en wordt conform de reguliere verdeelsleutel verdeeld over de leden. Deze bijdrage zal separaat worden vermeld in de contributiebrief.

Bijdragen 2027 tbv BISON	
Drenthe	€ 833
Flevoland	€ 3.161
Fryslan	€ 5.156
Gelderland	€ 9.441
Groningen	€ 3.174
Limburg	€ 6.247
MRDH	€ 27.054
Noord-Brabant	€ 7.892
Noord-Holland	€ 3.684
OV-bureau Groningen Drenthe	€ 5.305
Overijssel	€ 7.189
Utrecht	€ 7.591
VRA	€ 29.147
Zeeland	€ 2.120
Zuid-Holland	€ 7.006
Totaal	€ 125.000

5.4 Overige baten

Overige baten	
BIJDRAGE vanuit BAZEB tbv Programmamanagement door DOVA	€ 30.000
BIJDRAGE vanuit BISON tbv Coördinatie BISON door DOVA	€ 95.000
BIJDRAGE vanuit IMAGO tbv Programmamanagement door DOVA	€ 100.000
BIJDRAGE IenW tbv NDOV PROJECT	€ 85.000
BIJDRAGE IenW tbv BISON	€ 125.000
BIJDRAGE IenW tbv Stationstopologie en beheer liftstatus	€ 82.000
Financiële baten	€ 80.000
TOTAAL	€ 597.000

NB1 Met ingang van 2026 innen we geen bijdragen meer voor BAZEB en wordt het programma (tot 2030) gefinancierd uit de reserves die zijn opgebouwd. De bijdrage vanuit BAZEB voor het programmamanagement is verminderd, en bedraagt € 30.000 per jaar.

NB2 De bijdrage vanuit BISON is verhoogd, omdat we de coördinatie met ingang van maart 2026 grotendeels vanuit DOVA zelf doen, en niet meer extern uitbesteden.

NB3 We innen een bijdrage vanuit Imagoprogramma vanwege het programmamanagement voor het Imagoprogramma vanuit DOVA.

NB4 De bijdragen van het ministerie van IenW tbv NDOV, BISON en Stationstopologie/beheer liftstatus zijn conform de subsidie-aanvraag (*de toekenning daarvan is op dit moment nog niet definitief vastgesteld*).

NB5 De financiële baten betreffen de rente-inkomsten, dit is een voorzichtige schatting.

5.5 Imagoprogramma OV

De verwachting is dat de kosten van het al lopende meerjarige Imagoprogramma (2026-2028) totaal zo'n € 4 miljoen zijn. In 2026 is begonnen met een bijdrage van de OV-autoriteiten van € 1 miljoen. In 2027 gaat het naar verwachting om € 1.532.250 (zie onderstaande tabel). De uiteindelijke bedragen worden (zo is in de BACBI+ van 25 april 2025 besloten) conform de reguliere verdeelsleutel (zie 5.1) verdeeld over de leden en worden steeds jaarlijks separaat geïnd dan wel separaat vermeld in de contributiebrief.

Bijdragen 2027 tbv Imagoprogramma	
Drenthe	€ 10.215
Flevoland	€ 38.748
Fryslan	€ 63.198
Gelderland	€ 115.725
Groningen	€ 38.906
Limburg	€ 76.576
MRDH	€ 331.630
Noord-Brabant	€ 96.740
Noord-Holland	€ 45.156
OV Bureau Groningen Drenthe	€ 65.024
Overijssel	€ 88.129
Utrecht	€ 93.055
VRA	€ 357.274
Zeeland	€ 25.990
Zuid-Holland	€ 85.884
Totaal	€ 1.532.250

6. Samenvatting kosten en baten 2027

BEGROTING Samenwerkingsverband DOVA			2027
OVERKOEPELENDE ACTIVITEITEN			€ 505.000
2.5	Jaarcongres "DAG VAN HET OV"	Algemene Zaken	50.000
2.6	Kosten BISON	Algemene Zaken	250.000
2.7	NDOV-project (kwaliteitsverbetering brondata)	OV-data	174.000
2.8	Ondersteuning (vz. en secr.) CONSUMENTENOVERLEGGEN	OV-netwerk	31.000
PROGRAMMA/THEMA'S			€ 1.665.222
3.1	BEKOSTIGING EN FINANCIERING		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Werkbudget	OV-data	-
3.2	BETALEN EN TARIEVEN		
	Herijking wegingsfactoren	OV-netwerk	20.000
	Werkbudget	OV-data	-
3.3	COLLECTIEF VERVOERAANBOD incl. BRT en AUTONOOM OV		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Werkbudget	OV-data	-
3.4	CONCESSIEMANAGEMENT		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Werkbudget	OV-data	-
3.5	INFORMATIE GESTUURD WERKEN (voorheen: Data- en Informatiemanagement)		
	Bijdrage basisvoorziening ov-reispatronen	OV-netwerk	300.000
	Aanbodgerichte Informatiehuishouding	OV-netwerk	51.000
	Werkbudget Basisregistratie/Ladekast	OV-data	15.000
	MIPOV	OV-data	90.000
	Ontwikkeling dataplatform-KPI-MIPOV/MIS	OV-data	41.000
	Programma IGW	OV-data	40.000
	AI/Machine Learning toepassingen	OV-data	40.000
3.6	DOORSTROMING		
	Inhuur iVRI's	OV-netwerk	6.000
	Handreiking inrichting busvriendelijke infrastructuur	OV-netwerk	75.000
	Aanbesteding/ontwikkeling KAR	OV-data	20.000
3.7	DUURZAAMHEID		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Werkbudget	OV-data	-
3.8	FLEXVERVOER		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Werkbudget	OV-data	30.000
3.9	JURIDISCHE ZAKEN		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Werkbudget	OV-data	-

3.10	KNOOPPUNTEN		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Doorontwikkeling Centraal Haltebestand	OV-data	15.000
	Stationstopologie	OV-data	82.000
3.11	PUBLIEKE MOBILITEIT		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Werkbudget	OV-data	-
3.12	RAILVERVOER (TREIN)		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Werkbudget	OV-data	-
	RAILVERVOER (TRAM EN METRO)		
	Jaarplan Netwerk Tram en Metro	OV-netwerk	20.000
	Werkbudget	OV-data	-
3.13	REISINFORMATIE		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Actualisatie Richtlijnen	OV-data	5.000
	Werkgroep Reisinformatie	OV-data	4.000
	Aanpassingen ketenbeheer DRIS (incl. incidentmanagement)	OV-data	112.000
	Reisinformatie bij verstoringen	OV-data	15.000
	Implementatie BISON-standaarden	OV-data	200.000
3.14	SOCIALE VEILIGHEID		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	(Door)ontwikkeling analysetool	OV-data	10.000
3.15	TOEGANKELIJKHEID		
	Werkbudget	OV-netwerk	-
	Fotodienst centraal haltebeheer	OV-data	42.000
3.16	VANZELFSPREKEND OV VOOR REIZIGERS		
	Werkbudget	OV-netwerk	222.222
	Werkbudget	OV-data	-
3.17	Generiek werkbudget (onvoorzien) OV-netwerk		140.000
	Generiek werkbudget (onvoorzien) OV-data		60.000
	Generiek werkbudget (onvoorzien) Algemene Zaken		10.000

ORGANISATIE			€ 5.227.000
4.1	PERSONEEL		
	Personeelskosten	Algemene Zaken	3.555.000
4.2	HUISVESTING		
	Huisvestingskosten DOVA	Algemene Zaken	316.000
	Vergaderkosten	Algemene Zaken	15.000
	Doorontwikkeling huisvesting	Algemene Zaken	15.000
4.3	BEDRIJFSBUREAU		
	Financiën	Algemene Zaken	72.000
	P&O	Algemene Zaken	40.000
	Communicatie	Algemene Zaken	25.000
	ICT	Algemene Zaken	80.000
	Juridische advies	Algemene Zaken	10.000
	ISO en evaluatie OV-data	Algemene Zaken	2.000
4.4	CENTRAAL INFORMATIE SYSTEEM		
	Hosting en beheer Centraal Informatie Systeem	OV-data	570.000
	Hosting en beheer OV-ladekast/Basisregistratie OV/ KAR GEOTool	OV-data	212.000
	Hosting en beheer CDD	OV-data	210.000
	Hosting Dataplatform	OV-data	80.000
	Beheer platform	OV-data	25.000
TOTAAL KOSTEN			€ 7.397.222

BATEN			
BIJDRAGEN decentrale overheden aan DOVA (regulier - incl. BISON)			5.180.579
BIJDRAGEN decentrale overheden (DRIS)			1.316.300
BIJDRAGEN decentrale overheden Flextool (extra)			70.000
BIJDRAGEN decentrale overheden 0,5 FTE (PA) (extra)			61.290
BIJDRAGE vanuit BAZEB aan Programmamanagement door DOVA			30.000
BIJDRAGE vanuit BISON aan Coördinatie BISON door DOVA			95.000
BIJDRAGE vanuit IMAGO aan Coördinatie IMAGO door DOVA			100.000
BIJDRAGE IenW tbv NDOV PROJECT			85.000
BIJDRAGE IenW tbv BISON			125.000
BIJDRAGE IenW tbv Stationstopologie			82.000
<i>Financiële baten</i>			<i>80.000</i>
TOTAAL BATEN			7.225.169
RESULTAAT			-172.053

Vrijval bestemmingsreserve Busvriendelijke Infra			75.000
Vrijval bestemmingsreserve MIPOV			100.000
RESULTAAT na vrijval bestemmingsreserves			2.947

7. Meerjarenraming 2028-2030

In dit hoofdstuk is de meerjarenraming opgenomen, vanuit het vertrekpunt dat alle opgenomen posten doorlopen, tenzij anders afgesproken. Daarbij is het beeld dat kosten en opbrengsten zich de komende jaren zodanig tot elkaar verhouden dat stap voor stap wordt toegewerkt naar een iets steviger reservepositie.

Het gewenste weerstandsvermogen is met ingang van 2025 naar beneden bijgesteld, in hoofdstuk 8 lichten we dit toe. Verder wordt jaarlijks € 70.000 gereserveerd voor vervanging van de nieuwe ICT voor de DOVA-architectuur (OV-data/ketenbeheer) en hebben we in de jaarrekening 2025 voorgesteld om een deel van de reserves te bestemmen voor Busvriendelijke Infra (€ 150.000), Inbesteding (€ 100.000), aanvulling ICT OV-data (€ 400.000) en doorontwikkeling ICT DOVA (€ 80.000). Daarnaast hebben we in de jaarrekening 2025 voorgesteld om € 222.000 terug te geven, vanwege de stopzetting van het project Dynamische Perrontoewijzing.

	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Overkoepelende activiteiten	€ 505.000	€ 505.000	€ 510.000	€ 515.000	€ 520.000
Programma/thema's	€ 1.829.000	€ 1.665.222	€ 1.590.222	€ 1.552.222	€ 1.416.112
Organisatiekosten	€ 4.502.000	€ 5.227.000	€ 5.246.280	€ 5.227.000	€ 5.246.280
Totaal kosten	€ 6.836.000	€ 7.397.222	€ 7.346.502	€ 7.294.222	€ 7.182.392
Totaal baten	€ 6.839.637	€ 7.225.169	€ 7.225.169	€ 7.125.169	€ 6.818.719
Resultaat	€ 3.637	€ -172.053	€ -121.333	€ -169.053	€ -363.673
Baten Imagoprogramma	€ 1.000.000	€ 1.532.250	€ 1.532.250	€ -	€ -
Kosten Imagoprogramma	€ 1.000.000	€ 1.532.250	€ 1.532.250	€ -	€ -
Resultaat incl Imagoprogramma	3.637	-172.053	-121.333	-169.053	-363.673
Vrijval EXTRA Tram & Metro 2025	€ 75.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Vrijval Busvriendelijke Infra	€ 75.000	€ 75.000	€ -	€ -	€ -
Vrijval MIPOV	€ -	€ 100.000	€ 70.000	€ 55.000	€ -
Vrijval Doorontwikkeling ICT en informatiebeveiliging	€ 80.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na vrijval bestemmingsreserves	€ 233.637	€ 2.947	€ -51.333	€ -114.053	€ -363.673
Bestemmingsreserve ICT OV-Data	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Bestemmingsreserve Aanvulling ICT OV-Data	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve ImagoProgramma	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve MIPOV	€ -	€ -100.000	€ -70.000	€ -55.000	€ -
Bestemmingsreserve Tram & Metro 2025	€ -75.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve Busvriendelijke infra	€ -75.000	€ -75.000	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve Inbesteding	€ -100.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve Teruggave Dyn. Perrontoewijzing	€ -	€ -222.000	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve Doorontwikkeling ICT en informatiebeveiliging	€ -80.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Gewenst weerstandsvermogen	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000

8. Risicoparagraaf 2027

Een risico is een onzekere gebeurtenis in de toekomst met (nadelige) gevolgen voor de organisatie. Het risicomanagement van DOVA is erop gericht om de (schadelijke) gevolgen van deze risico's zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken dan wel strikt te monitoren.

Administratieve organisatie en interne controle

Zowel intern als extern wordt minimaal een vier-ogencontrole toegepast.

Het overgrote deel van de facturatie geschiedt op basis van opdrachtbrieven. Bij binnenkomst wordt de juistheid van de factuur door de medewerker Financiën gecheckt bij de projectverantwoordelijke (doorgaans manager Algemene Zaken, hoofd OV-netwerk of hoofd OV-data). Vervolgens wordt deze voorzien van de juiste begrotingscode en doorgestuurd naar CAOP, die onze financiële administratie verzorgt. CAOP verwerkt de factuur in de administratie, waarna deze ter controle en flattering worden aangeboden aan (achtereenvolgens) manager Algemene Zaken en de directeur. Eens per twee weken maakt CAOP een lijst van te betalen facturen op. Deze wordt pas betaald als de medewerker Financiën deze heeft gecontroleerd en manager Algemene Zaken deze heeft goedgekeurd. Ook de uitbetaling van de salarissen wordt in tweevoud gecontroleerd, door het manager Algemene Zaken (individuele loonstrookjes) en de directeur (lijst van personen en bedragen). Toegang krijgen tot de bankrekening kan alleen met twee leden van het MT of medewerker Financiën met een MT-lid – de financiële bescheiden die daarvoor nodig zijn liggen in de kluis bij het secretariaat, waarvan alleen het secretariaat de code weet, en in een afgesloten kast. Ook kan aan CAOP gevraagd worden om bankafschriften van de rekening courant te sturen, ter controle van de ingekomen en uitgane bedragen.

Kasbeheer en saldobehoor

Voorkomen van een liquiditeitsstekort. (Tijdig) inzicht in inkomsten en uitgaven.

Dit omvat het beheer van de geldstromen en daaruit voortvloeiende saldi en liquiditeitsposities. Op basis van de betalingen/bankafschriften wordt door de medewerker Financiën en manager Algemene Zaken een liquiditeitsbegroting bijgehouden, zodat er inzicht is of de werkelijke uitgaven (incl. btw) in de pas lopen met de verwachte uitgaven conform de begroting.

Door de contributie (incl. de bijdragen voor BISON en Imagoprogramma) al vroeg in het jaar te innen (door in november opdrachtnummers op te vragen bij de leden en begin december, voorafgaand aan het begrotingsjaar, de brief met factuur te verzenden), is de kans op een liquiditeitsstekort erg klein. Met medehuurder CROW is een onderhuur-overeenkomst afgesloten, inclusief een 'Overeenkomst kosten voor gelijke rekening', met daarin de afspraak dat beide organisaties elk 50% van alle huur-, service- en overige huisvestingskosten (zg. Dienstenpakket, en evt. verbouwings- of inrichtingskosten) betalen. Deze kosten worden eens per kwartaal gefactureerd, zodat er slechts beperkt sprake is van voorfinanciering. Ook met VDVN en Railforum is een onderhuurovereenkomst afgesloten, zij betalen een vast bedrag per jaar, dat steeds per 1 januari wordt herijkt. Ook VDVN en Railforum betalen per kwartaal vooraf.

Tenminste tweemaal per jaar (ten behoeve van de voorjaars- en najaarsrapportage) verzorgt CAOP tussentijdse financiële overzichten op projectniveau (verplichtingenoverzicht), zodat er inzicht is in de uitgaven op hoofdlijnen en per project. Daarnaast worden met enige regelmaat overzichten opgevraagd om vinger aan de pols te houden betreffende de benutting/uitputting van projectgelden (op basis van de begrotingsposten en bijbehorende opdrachtbrieven). Manager Algemene Zaken heeft via een zoekfunctie toegang tot de financiële administratie van CAOP. De medewerker Financiën heeft een eigen inlog voor de financiële administratie, om bepaalde onderdelen van de boekhouding te kunnen inzien.

Het saldobehoor is redelijk eenvoudig, omdat wij werken met één vaste bankrekening (Rabobank) waar de inkomsten op binnenkomen en van waaruit betalingen worden gedaan, incl. een bijbehorende spaarrekening. Voor dagelijkse kantooraankopen is een extra betaalrekening bij de Rabobank geopend, met daaraan gekoppeld een bankpas met een betaallimiet van € 500,-. De medewerker Financiën is bevoegd om hiermee betalingen te doen. Daarnaast hebben wij een bankrekening bij ABN-AMRO en een bijbehorende spaarrekening, waar het eigen vermogen op staat. Tot slot is ook een spaarrekening geopend bij Triodos, hier staat minimaal de bankgarantie voor de huur van het kantoor op. De verschillende bankrekeningen dienen

ook ter spreiding van de gelden in verband met het depositogarantiestelsel (alhoewel dat risico hiermee niet geheel gedekt is). Samenwerkingsverband DOVA zal nooit leningen aangaan of geld beleggen.

Overige risico's

(Al te grote) overbesteding voorkomen.

Overige risico's op overbesteding worden ingedekt:

- Door het opnemen van reserveringen voor verwachte extra uitgaven in de toekomst (bijv. nieuwe ICT OV-data)
- Door extra bedragen te begroten (generieke werkbudgetten voor OV-data, OV-netwerk en Algemene Zaken; het begroten van personeelskosten op eindschaalniveau)
- Door de leden te vragen om extra bijdragen te betalen, als het grote projecten betreft die voortkomen uit nieuwe wensen van de leden of nieuwe ontwikkelingen die op DOVA afkomen (zoals Informatiehuishouding, CDD, Centraal haltebeheer, MIPOV, implementatie BISON-standaarden, etc.). Dit kunnen zowel eenmalige, meerjarige als permanente bijdragen zijn.

Weerstandsvermogen

Vermogensopbouw om voortijdige beëindiging van de Coöperatieve Vereniging te kunnen opvangen.

Het tot nu toe in de meerjarenraming opgenomen weerstandsvermogen (ruim 2 miljoen euro) was gebaseerd op de begrote personeelskosten voor een jaar, vanuit de gedachte dat – mocht het Samenwerkingsverband worden opgeheven – de organisatie dan nog maximaal een jaar heeft om medewerkers uit te betalen, de huur op te zeggen en overige operationele kosten af te bouwen. Vanaf 2025 hebben we een herijking voor de berekening van het weerstandsvermogen toegepast, naar voorbeeld van het OV-Bureau Groningen-Drenthe. Per mogelijke gebeurtenis hebben we ingeschat wat de kans zou zijn dat dit voorkomt en wat het maximale mogelijke risico in euro's zou zijn. Zie de navolgende tabel *Risico's in beeld*. De optelling van deze bedragen leidt tot een lager – ons inziens realistischer - weerstandsvermogen om aan te houden, namelijk een kleine € 600.000. *We merken hierbij op dat de meerjarenramingen voor 2028-2030 een negatief resultaat geven. Dit betekent dat het op peil houden van het weerstandsvermogen de komende jaren extra aandacht behoeft.*

Risico's in beeld:

Risico	Kans op voordoen	Mogelijk gevolg	Vereiste bedrag in weerstandsvermogen	Preventieve actie
Beëindiging CV	2,5%	€ 6 miljoen	€ 150.000	Weerstandsvermogen; werkprocessen
Leden betalen bijdrage niet	2,5%	€ 2,5 miljoen	€ 62.500	Werkprocessen; weerstandsvermogen
Verduistering/onrechtmatigheid	5%	€ 250.000	€ 12.500	Administratie belegd bij CAOP; interne en bancaire afspraken
Uit de hand lopende projecten & operationele kosten, voortijdig vertrek onderhuurder	20%	€ 500.000	€ 100.000	Actieve sturing op kritische projecten; weerstandsvermogen; ISO- certificering OV-data; max. indexering huurprijs; afspraken onderhuur
Sterke stijging prijzen/loonkst. (incl. vervanging bij ziekte)	25%	€ 400.000	€ 100.000	Indexatie bijdragen leden; weerstandsvermogen
Tekort liquide middelen	1%	€ 1 miljoen	€ 10.000	Vroegtijdig innen jaarbijdrage leden; afspraken medehuur
Informatiebeveiliging niet op orde	10%	€ 500.000	€ 50.000	Cybersecurity, privacy- beleid
Juridische risico's	5%	€ 200.000	€ 10.000	Contractbeheer, algemene voorwaarden, bestuurs- & bedrijfsaansprakelijkheids-

Niet in te vullen vacatures/ personeelstekort	20%	€ 100.000	€ 20.000	verzekering, naleven wet- en regelgeving Werken met buddy's en in duo's; tijdelijke inhuur; achtervang organiseren Voortijdig in gesprek gaan met lenW
Stopzetten subsidies	20%	€ 350.000	€ 70.000	
		Totaal	€ 585.000	
		Afgerond	€ 600.000	

Risico – niet waardeerbaar

(Langdurig) wegvallen DOVA-
directie/directeur (opgevangen
door vervangingsstructuur)
Generiek risico

Kort samengevat: We hebben de risico's in beeld. We managen ze goed.

9. Reflectie takenpakket samenwerkingsverband DOVA

Het doel van dit afsluitende begrotingshoofdstuk is om jaarlijks actief een moment van bezinning te hebben op de samenwerking in DOVA-verband: past de vormgeving van de samenwerking nog voldoende op de wensen van de 'moederorganisaties'? Hiermee hopen we structureel de valkuil te vermijden dat de samenwerking in DOVA-verband op een goed moment niet meer voelt als: 'we werken samen en hebben daartoe een gezamenlijke ondersteunende werkeenheid, die kostenbewust en efficiënt haar werk voor ons doet'. Maar gaat voelen als: 'Zij in Utrecht hebben een eigen agenda, die niet meer als onze samenwerkings-agenda voelt'.

9.1 Inleiding

Deze jaarlijkse reflectie is voor het eerst opgenomen in de begroting 2021. Uitdrukkelijk om verder te ontwikkelen. En ook om een goed lopende situatie te borgen en dus zeker niet om een problematische situatie te verbeteren. Elk jaar moeten we ons ervan bewust zijn dat de gezochte samenwerking in DOVA-verband geen onbegrensde vanzelfsprekendheid is, maar een actieve en welbegrepen keuze van de samenwerkende decentrale OV-autoriteiten.

In de 'Kadernotitie 2027' is alvast vooruitgekeken naar de samenwerking in DOVA-verband in 2027. Die Kadernotitie vormt één van de pijlers voor dit reflectiehoofdstuk, en betreft de:

- *vorm* van samenwerken in DOVA-verband (paragraaf 9.2)
- *scope* van samenwerken in DOVA-verband (paragraaf 9.3), en
- *inhoudelijke gebieden* van samenwerken in DOVA-verband (paragraaf 9.4)

9.2 Vorm van de samenwerking in DOVA-verband

Samenwerkingsverband DOVA is allereerst een vorm van samenwerking van 'gelijken': de decentrale OV-autoriteiten (12 provincies, MRDH, VRA, OV-bureau GD en afgeleid ook de gemeente Almere). Deze samenwerking wordt in de brede zin van het woord 'gefaciliteerd' vanuit de OV-campus (CROW/collectief vervoer en de werkeenheid van Samenwerkingsverband DOVA in Utrecht). De samenwerking is enerzijds financieel-juridisch vormgegeven via een ledenbijdrage aan de Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A. Anderzijds, in de 'praktijk van alledag', vindt de samenwerking zijn basis in het OV-managersoverleg en in de netwerken of expertisegroepen die door of vanuit het OV-managersoverleg zijn ingesteld. De uitwisseling in de netwerken en in het OV-managersoverleg krijgt vervolgens - waar daarvoor wordt gekozen - landelijke uitwerking in zaken als:

- Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie reisinformatie ('ketenbeheer OV-data')
- Gezamenlijk beheer Landelijk Tarievenkader (LTK)
- Organisatie van gezamenlijke evenementen zoals de jaarlijkse 'Dag van het OV' en kennis-makingsdagen voor nieuwe OV-medewerkers 'in den lande'
- Werk- en ontmoetingsplek OV-campus in Utrecht
- Doorlopende onderlinge uitwisseling op data-, beleids- en kennisgebied
- Afspraken over gezamenlijk te hanteren 'werkwijzen en standaarden', bijvoorbeeld waar het gaat om concessie management en monitoring
- Verwoording van gezamenlijke beleidsstandpunten in het samenspel met het Rijk, de gezamenlijke vervoerders en reizigersorganisaties (bijv. in het NOVB en de Landelijke OV- en Spoortafel)
- Betrokkenheid bij allerlei gremia waarin deze beleidsstandpunten worden besproken
- Bestuurlijke besluitvorming in IPO/VRA/MRDH-verband (BACBI+)

Reflectie

Er is – zoals ook werd voorzien in de Kadernotitie 2027 - geen reden om aan te nemen dat de aard van de samenwerking in DOVA-verband in 2027 structureel zal wijzigen. Openbaar vervoer is immers een structurele en zich steeds ontwikkelende beleidstaak van alle decentrale mobiliteitsautoriteiten, die altijd ook onderlinge samenwerking en afstemming op landelijk niveau zal vragen, evenals gezamenlijke uitvoeringstaken als het jaarlijks berekenen van landelijke indices en ketenbeheer in verband met reisinformatie.

9.3 Scope van de samenwerking in DOVA-verband

Landelijke samenwerking tussen decentrale overheden heeft uiteraard altijd een grondslag, daarbij gaat het om:

1. Gezamenlijke bestuurlijke lobby richting politiek (primair via VRA, MRDH en IPO)
2. Gezamenlijke kennisagenda (loopt primair via CROW-KpVV)
3. Gezamenlijke data-agenda (bijv. data tbv actuele reisinformatie en Informatie Gestuurd Werken)
4. Gezamenlijke ontwikkeling beleidsstandpunten en -formuleringen (bijvoorbeeld rond het Studenten Reis Product of het LTK)
5. Gezamenlijk samenspel met sectorgenoten als Ministerie van IenW, OV-bedrijven, reizigersorganisaties en infra-managers en gezamenlijke mobiliteitsdataknooppunten, etc. (bijv. Nieuwe Betaalwijzen OV, BISON)
6. Gezamenlijke uitvoering (bijv. Ketenbeheer DRIS, landelijk programma ZE Bus, LTK)

Elk afzonderlijk onderdeel van de begroting van Samenwerkingsverband DOVA moet uiteindelijk terug te voeren zijn op de laatste vier typen activiteiten, dan wel het met elkaar verbinden van alle zes activiteiten. Binnen Samenwerkingsverband DOVA voeren we alleen dit soort activiteiten uit, geen andere (tenzij op uitdrukkelijk verzoek van de ALV).

Verder onderkennen we dat de samenwerking zich alleen richt op landelijk spelende aspecten van collectief vervoer (Openbaar vervoer, Publieke Mobiliteit) binnen het mobiliteitsbeleid van regionale en provinciale overheden. Daar hoort ook bij dat wij ons realiseren dat openbaar vervoer en Publieke Mobiliteit in de regio's en provincies per definitie onderdeel zijn van een breder integraal mobiliteitsbeleid. En waar openbaar vervoer en Publieke mobiliteit geen doel op zich is voor onze moederorganisaties, mag het dat voor (de werkeenheid van) Samenwerkingsverband DOVA dus ook nooit zijn. Hier zien de ALV en het OV-managersoverleg voortdurend op toe, en ook de goede samenwerking met CROW en IPO (beide breder georiënteerd dan Samenwerkingsverband DOVA) zijn op dit punt belangrijke structurele waarborgen.

Reflectie

In de afgelopen jaren zien we geleidelijk een paar ontwikkelingen rond de scope van de samenwerking:

- *We stemmen in de volle breedte van het openbaar vervoer af. Zie ook de inhoudelijk benoemde thema's in de Kadernotitie 2027 en in deze begroting 2027. De mogelijkheden van online en hybride vergaderen maken het opzoeken van de breedte van het speelveld daarbij gemakkelijker.*
- *De verbreding van de scope van openbaar vervoer naar 'Publieke Mobiliteit' zet zich door, waarmee ook flexvervoer, poolvervoer, deelvervoer en samenhang met openbaar vervoer in fysieke en servicegerichte zin onderdeel worden van de scope van samenwerking. Dit wordt verder versterkt omdat de Vereniging Doelgroepen Vervoer Nederland (VDVN) ook onderdeel van de OV-campus is*
- *Er is het afgelopen jaar meer structurele interactie ontstaan tussen beleidsafstemming en data- en kennisuitwisseling enerzijds en PA- en lobby-achtige activiteiten anderzijds. De werkeenheid van Samenwerkingsverband DOVA is daarmee bestuurlijk en politiek meer actief en ook meer zichtbaar geworden dan in oorspronkelijk voorzien was. Dit vertaalt zich inmiddels ook door in organisatorische en personele zin: PA is onderdeel geworden van het takenpakket (afdeling Algemene Zaken) en we besteden er – samen met VRA, MRDH en IPO - structureel tijd aan.*
- *We zien 'vervoerontwikkeling' als onderdeel van de samenwerking groeien. En dan gaat het niet zozeer om de concrete dienstregeling in een bepaald gebied, maar vooral om elementen die overal spelen en inpassing behoeven, denk aan de mogelijkheden van BRT, autonoom OV, doorstroming, het OV-aanbod als onderdeel van het grotere geheel aan collectief vervoeraanbod (Publieke Mobiliteit), concessiespelregels en afspraken met wegbeheerders rond de beschikbaarheid van infrastructuur etc.*
- *In 2027 zal het imago-programma zoals dat de afgelopen jaren in ontwikkeling is genomen zich verder gaan ontrollen. Naar verwachting zal dat ook meer en meer maatschappelijke (media)aandacht voor openbaar vervoer genereren. Deze toenemende (landelijke) zichtbaarheid leidt mogelijk ook tot nieuwe samenwerkingsvraagstukken in DOVA-verband waar we ons bewust van moeten zijn.*

Om ervoor te zorgen dat deze ontwikkelingen gevoelsmatig voor de moederorganisaties ook als een meerwaarde in hun samenwerking blijven voelen, is continue actieve aandacht voor deze ontwikkelingen ook in 2027 een vereiste. Zowel binnen DOVA/OV-campus-verband (ALV, OV-managersoverleg) als in het (bestuurlijke) samenspel met IPO/VRA/MRDH (AACBI+ en BACBI+).

9.4 Inhoudelijke gebieden van samenwerking

In de Kadernotitie 2027 zijn de volgende thema's benoemd als inhoudelijke onderwerpen van samenwerking: (in alfabetische volgorde):

1. Bekostiging en Financiering van OV	(expertgroep)
2. Betalen en Tarieven	(netwerk)
3. Collectief vervoeraanbod incl. BRT	(netwerk en onderdeel bredere programma-organisatie)
4. Concessiemanagement	(netwerk)
5. Doorstroming	(netwerk)
6. Duurzaam, ZE en circulair	(netwerk)
7. Flexvervoer	(netwerk)
8. Informatie Gestuurd Werken	(netwerk, programma in ontwikkeling)
9. Juridische Zaken	(expertgroep)
10. Knooppunten	(netwerk)
11. Publieke Mobiliteit	(integrerend ontwikkelprogramma)
12. Railvervoer (trein, tram, metro)	(netwerken)
13. Reisinformatie	(netwerk)
14. Sociale Veiligheid	(netwerk)
15. Toegankelijkheid	(netwerk)
16. Vanzelfsprekend OV	(ontwikkelprogramma ism TU Delft)
17. Waarde en imago OV	(communicatie-programma)

Reflectie

Ook bij hernieuwde beschouwing bij het opstellen van deze begroting 2027 achten wij de samenwerking op al deze genoemde thema's waardevol voor de leden van Samenwerkingsverband DOVA. Tegelijk brengt samenwerken voor elke deelnemende partij ook 'samenwerkingskosten' met zich mee, zowel financieel, als qua inzet van medewerkers. In praktijk kunnen niet alle moederorganisaties even actief deelnemen in alle thema's, dan ontstaan meer expertise-achtige werkstructuren die desondanks naar ons gevoel wel degelijk waardevol zijn voor alle leden van Samenwerkingsverband DOVA.

Jaarlijks zien wij ook verschuivingen in aandacht. In het begrotingsjaar 2025 signaleerden wij de groeiende aandacht voor betaalbaar openbaar vervoer binnen het thema 'betalen en tarieven', en de hernieuwde aandacht voor ZE-vervoer gegeven de netcongestie. In 2026 zetten we naar verwachting grote stappen in de ontwikkelprogramma's 'Informatie Gestuurd Werken', 'Vanzelfsprekend OV' en "Waarde en imago van het OV". Daarbij speelt bijvoorbeeld ook een element van systematisch 'leren OV gebruiken' (want zelfs vanzelfsprekende services vragen altijd basisvaardigheden van gebruikers. En zien we steeds grotere aandacht ontstaan voor het feit dat de groei van het OV-gebruikers sinds najaar 2024 stagneert. Richting 2027 verwachten we dat 'groei OV-gebruik weer op gang brengen' een belangrijk aandachtspunt zal vormen.

Verder merken we opnieuw op dat de thema-gewijze benadering geen volledig recht meer doet aan de meerdimensionale vraagstukken waar het collectief vervoer voor staat. Zo zijn de bovengenoemde thema's publieke mobiliteit, vanzelfsprekend OV voor reizigers, Informatie Gestuurd Werken en ook waarde en ook de (maatschappelijke) waarden en imago van het openbaar vervoer feitelijk eerder andere dimensies dan extra thema's. Toch blijven we voor wat betreft de begroting de thema-gewijze benadering hanteren, aangezien deze financieel technisch waardevol en goed werkbaar blijft, waar het onderstaande bekende plaatje van OV als product hiervoor minder bruikbare handvatten biedt.

